

BASIN BÜLTENİ

21.09.2006

Fındık ile ilgili olarak Trabzon Milletvekili M. Akif Hamzaçebi ve Cumhuriyet Halk Partili 40 Milletvekili arkadaşının imzası ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na verilen Meclis Araştırması Önergelerinin bir örneği ektedir.

Kamuoyuna duyurulur.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Fındık, Karadeniz Bölgesi insanının önemli bir kesiminin tek geçim kaynağıdır. Yaklaşık 8 milyon insanımızı ilgilendirmektedir. Türkiye yıllık 650.000 tonu aşan üretimiyle dünya fındık üretiminin yaklaşık % 75'ini gerçekleştirmektedir. Üretimin yaklaşık % 80'i ihraç edilmektedir. Türkiye'nin bu konumu nedeniyle iç piyasada oluşan fiyat fındığın dünya fiyatı olmaktadır.

Karadeniz Bölgesi ve Türkiye ekonomisi için böylesine önemli olan "fındık" 2004 yılı Nisan ayında don afetine maruz kalmıştır. Don nedeniyle oluşan zararın Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nca yapılan tespitlere göre 298 trilyon TL'lik kısmının ödenmesi kabul edilmişse de, Aralık 2004'te ödenen 46 trilyon liradan arta kalan 252 trilyon TL halen üreticiye ödenmemiştir.

Afet sonrasında azalan üretim nedeniyle Türkiye'de ve dünyada fındık fiyatları yükselmiştir. Öte yandan fındık fiyatları 2002 yılına kadar hükümet tarafından belirlenirken 2003 yılından itibaren Fiskobirlik tarafından belirlenmeye başlanmıştır. Bu nedenle 2001, 2002 yıllarında 1.500.000 – 1.625.000 TL aralığında olan fiyat 2003 yılında 2.500.000 – 3.050.000 TL, 2004 yılında 5.050.000 – 5.250.000 TL düzeyinde olmuş, 2005 yılında ise brüt 7 milyon TL'yi aşmıştır. 2005 yılının net başlangıç fiyatı 6.300.000 TL düzeyindedir.

Fiyat politikasındaki bu değişiklik üreticinin geliri yanında fındık ihracatından elde ettiğimiz geliri de artırmıştır. 2002 – 2003 sezonunda 593 milyon ABD doları olan ihracat geliri 2003 – 2004 sezonunda 915 milyon dolara, 2004 – 2005 sezonunda 1.5 milyar dolara yükselmiştir. Bu gelirin 2005 – 2006 sezonunda 1.9 milyar dolar düzeyinde olması beklenmektedir.

Fiskobirlik'in 2005 – 2006 sezonunda Hazine'den talep ettiği kredi verilmemiştir. Bankalardan talep ettiği kredinin de engellenmesi sonucunda 2005 yılı fiyatı 4.5 YTL'ye kadar düşmüştür.

Fiyatlar bu düzeylerdeyken Sayın Başbakan'ın Doğu Karadeniz Bölgesi'ne yaptığı seyahatlerdeki konuşmaları sonucunda daha da aşağılara düşmüştür. Sayın Başbakan'ın Giresun ve Ordu'da Fiskobirlik'e ve fındığa desteklerinin söz konusu olmadığı yönündeki konuşmaları sonrasında fındık fiyatı her konuşmadan sonra kilogramda 1 YTL olmak üzere toplam 2 YTL daha düşmüştür. Böylece Sayın Başbakan'ın konuşmaları öncesinde 4.5 YTL olan fiyat, konuşmalar sonrasında 2.5 YTL düzeylerine düşmüştür. Bu durum piyasayı izleyen yabancılar tarafından merkezlerine "Sayın Başbakan'ın Karadeniz Bölgesi'ni ziyareti sonrasında fındık fiyatları çöktü" şeklinde bildirilmiştir.

Yükselen fiyattan üreticinin ve ekonomimizin sağladığı kazanç ortada iken Sayın Başbakan'ın tutumu nedeniyle 2006 yılı fiyatları olağanüstü ölçüde düşmüştür. Bunu takiben

2006 – 2007 sezonunda fındık alımı için hükümet konuda uzman olmayan Toprak Mahsulleri Ofisi'ni görevlendirmiştir.

TMO'nun Giresun kalite fındık için belirlediği fiyat brüt 4 YTL'dir. % 5.1 oranında kesinti sonrasında net fiyat 3.8 YTL'nin altına düşmektedir. Ancak TMO'nun arz fazlası olarak alacağı fındık miktarını açıklamamış olması yanında, alımlarda çiftçi kayıt sistemine kayıtlı olma şartının aranması, bugün başvuran üreticiye alım için gelecekte bir tarihin verilmesi, TMO'nun uzman kuruluş olmaması nedeniyle % 5.1'lik kesinti dışında fire payı uygulaması, TMO'nun organize olamamış olması ve benzer nedenlerle fındığın piyasa fiyatı bugünlerde 2.4 YTL düzeylerine düşmüştür. Yaklaşık 1.5 dolara karşılık gelen bu rakam maliyetin çok altındadır. Üretici tarihinde ilk defa maliyeti bile karşılamayan bir fiyatla karşı karşıyadır.

Hükümetin fındığa sadece tüccar gözünden bakması nedeniyle geçimi doğrudan veya dolaylı fındığa bağlı olan milyonlarca insan büyük ölçüde mağdur olmuştur. Ayrıca ihracat gelirimizin 1 milyar doların üzerinde azalacak olması nedeniyle ekonomimiz de olumsuz etkilenecektir. Bunun önlenmesi gerekmektedir.

Belirtilen nedenlerle Anayasa'nın 98, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

M. Akif HAMZAÇEBİ
Trabzon Milletvekili